

Jože Smertnik:

Mobilizacija duhov

Usoden je čas, v katerem živimo. Tam daleč — ali je res to tako daleč? — grmijo topovi in regljajo strojnice. Na tisoče je mrtvih. Nad njimi se sklanjajo v tihi bolečini matere, žene, sestre, deca . . .

Strašna je pokora ponekod pri slovanskih bratih za greh nesloge, za greh, ki izhaja iz ozkogrudnega pojmovanja ljubezni do svoje ožje domovine, do svojega jezika, do svojega kruha, do svobode. Oni, ki odločajo danes o usodi evropskih narodov, pa slonijo nad zemljevidi, si delijo zemljo, žrebajo za dobrine in surovine, barantajo za interesne sfere ter za življenjske prostore svojih narodov, ne meneč se za enake pravice do življenjskih prostorov drugih narodov. Dobrodošla jim je nesloga slovanskih narodov in še podpihujejo jo po svojih agentih.

Tema je zajela svet.

Toda čim globlja, čim gostejša je tema, tem silnejše je naše hrepenenje, tem bolj živa in neomahljiva je naša vera v luč in solnce, v pravico in poštenje, v propast vseh z nasiljem in sleparstvom pridobljenih uspehov.

Okoli nas je vse v orožju. Oborožujejo se mogočni narodi ne samo tehnično, oborožujejo se predvsem duhovno. Narodnostno načelo je prevzelo prvenstvo v vzgoji novih naraščajev, da pripravi rezerve in ojekleni odpornost narodnega značaja za velike in težke preizkušnje.

In mi?

Zunanji in še bolj notranji politični dogodki zadnjih dni, bi naj dali tudi nam po zakonu reakcije notranjo moč, ki bi v nas zbudila vse speče sile, da bi premagali veliko zlo tuje propagande in domače nerazsodnosti, da bi spoznali, da gre zdaj za vse: za svobodo in bodočnost domovine. In kdor je zajel do globine vse to, kar je danes v igri, temu ne bo nobena žrtev pretežka. Z veseljem se bo odzval klicu pod vojaško zastavo in izvršil bo udano svojo dolžnost do domovine in kralja ter dajal bo svetel zgled omahljivim in zapeljanim.

Ne vemo, kaj nam prinaša bližnja bodočnost. Vemo pa, da moramo stati prav zaradi tega čuječi na straži. Zato podpirajmo z vso našo močjo, z vso našo veliko sokolsko organizacijo našo narodno vojsko, ki vrši v današnjih dneh težavno nalogo čuvarja miru in naših meja.

Provedimo tudi mi v narodu mobilizacijo duhov, da nas morebitni dogodki ne zalotijo nepripravljenih. Pri tem pa vedno upajmo na najboljše, toda bodimo pripravljeni na vse.

Z naših javnih nastopov:
Mitralski branijo Sokolski dom

Drago Pahor:

Vojaška ureditev in naša prostovoljna disciplina

Brat Farčnik, ki v svojem članku »Ne resno delo!« zagovarja nagla de j a n j a v razvoju našega sokolstva, ni osamljen. V sokolskem tisku in na sokolskih zborih se zahteva po temeljiti preorientaciji v obrambno delo ponavlja z veliko doslednostjo in povdarkom. Razpravljanje o našem bodočem delu je treba zreducirati na minimum. To storimo tem lažje, ker to delo ni za nas nič novega. Tyrš nam je v sokolskem programu »Naša naloga, smer in cilj« označil to pot z besedami: »Orožje v vsako pest! Vojaška ureditev!«

»Orožje v vsako pest!« To Tyrševo zapoved je začelo naše sokolstvo izvajati z vsem elanom. To nam kaže razvoj naših strelskih odsekov in vsega onega dela, ki spada v obrambnost. Tu smo na pravi poti in potrebno je le to delo pospešiti.

S to prvo Tyrševo zapovedjo pa je v tesni zvezi druga: »Vojaška ureditev!«

Ta druga zapoved izvira nujno iz prve, ali še točneje: šele ko bo druga Tyrševa zapoved izvedena, bo možno popolnoma, dobesedno izvesti prvo in izročiti puško vsaki sokolski pesti.

Kako daleč smo mi z našo vojaško ureditvijo? Članstvo naših društev delimo lahko v dve skupini: v manjšo aktivno in v večjo pasivno. Aktivno članstvo je gibal vsega našega dela in razvoja, medtem ko pasivno članstvo plačuje bolj ali manj redno svojo članarino, pride včasih na kako sokolsko prireditev, v ostalem pa pri kozarcu vina kritizira delo aktivnih bratov. V zadnjih letih smo priredili nekaj društvenih, okrožnih in župnih obrambnih zborov. Ti zbori so v glavnem uspeli, ker se je tudi večina pasivnih bratov zganila in začutila, da more slediti sokolskemu klicu. Vendar je bilo še nekaj takih, ki jih tudi ta poziv ni spravil iz pasivnosti. Ker smo za obrambne zборе proglasili obveznost udeležbe, so nas po zboru mnogi spraševali: »Kaj pa sedaj z onimi, ki niso svoje obveznosti izpolnili in so ostali doma? Če član ne plača članarine, torej zanemari svojo obveznost, je črtan iz društva. Po tej logiki bi morale zadeti neke sankcije tudi vse one, ki niso izvršili svoje obveznosti ob obrambnih zborih. Toda sankcije so izostale. Kajti že so se oglašali neki zagovorniki »prostovoljne discipline«, ki so trdili, da je obveznost v nasprotju s sokolskimi svobodoljubnimi načeli. Sokolski činitelji so se zadovoljili z morebitnim uspehom in vzgojnim vplivom obrambnih zborov, ki ni bil majhen. Vprašanje nediscipliniranih članov se ni reševalo. Sokolstvo je napredna organizacija, ki zaupa svoj napredek razvoju — evoluciji. Sedanji časi pa zahtevajo od nas hitrejšega razvoja, da nas dogodki ne prehitijo in da se sokolstvo lahko znajde v vsaki situaciji. Zato je nujnost, ki jo moremo rešiti čimprej, vojaška ureditev, rekel bi uvedba vojaškega duha in discipline v naše vrste.

Predvsem moramo rešiti vprašanje prostovoljne discipline. V čem obstoja faktično ta prostovoljnost? Morda v tem, da se vsakemu na prosto roko daje, da izvršuje več ali manj, ali sploh ne izvršuje dolžnosti, ki so zvezane s članstvom v Sokolu? Žal je ta zmotna razlaga sokolske prostovoljne discipline prepogosta. Resnično pa je prostovoljnost samo v prostovoljnem pristopu. Nikogar ne silimo v naše vrste. Vsakdo naj pride med nas le iz notranjega nagiba in zaradi svojih načel, ki so skladna s sokolskimi. Ko postane polnopraven član, mora vsak položiti zaobljubo: »Zaobljubljam se, da hočem zvesto in vestno izpolnjevati v svojem društvenem, javnem in zasebnem življenju vse dolžnosti, ki mi jih nalaga svetost in vzvišenost sokolske misli. Izjavljam, da so mi znani predpisi društvenih pravil in da se hočem brez pogojno ravnati po njih.«

Mislím, da je besedilo naše prisege dovolj jasno in da potrjuje mojo trditev, da se mora prostovoljnost discipline razumeti

le v prostovoljnem pristopu, da pa je vsak član po vstopu in po prisegi dolžan priznati obvezno disciplino, ki mu nalaga izvrševanje mnogih dolžnosti. Če pa so komu sokolska bremena pretežka za njegova nesokolska ramena, ima še vedno možnost, da iz svoje prostovolje zapusti naše vrste in izstopi iz Sokola. Bog z njim! Ostali si bomo prijatelji. Sokolstvo pa ni z njim nič izgubilo. Sokolstvo je vitežka organizacija, zato mislim, da je vzdržljiva primera z dobrovoljstvom. Dobrovoljec se je iz svoje domovinske ljubezni popolnoma s v o b o d n o odločil za vstop v dobrovoljski odred. Toda čim je vstopil, je m o r a l n u j n o sprejeti ono disciplino, ki je potrebna, da odred vrši v redu svoje naloge. Za vršenje svojih dolžnosti mora sprejeti poleg moralne odgovornosti, ki jo kot dobrovoljec itak prinese s seboj v svojem srečju, še disciplinsko odgovornost.

Pri nas smo se doslej zadovoljevali le z moralno odgovornostjo. Sokolstvo je vzgojna organizacija in prepuščali smo vse razvoju, ki je včasih zelo, zelo počasen. Le v smislu naše prisege bomo ravnali, če bomo ob pravilnem pojmovanju prostovoljne discipline prevzeli poleg moralne tudi disciplinsko odgovornost. Pospešiti moramo naš razvoj ne da bi delali sile našim temeljnim načelom svobode in demokracije. Tyrš nam kaže pravo pot: vojaško ureditev! Pojdimo za njim!

Ivo Farčnik:

Na resno delo

Marsikaj se ponavlja iz zgodovine, toda da se tako važni svetovni dogodki vrste s tako naglico, tega iz zgodovine skoro ne poznamo. Baš zaradi tega skoro bliskovitega razporejanja situacij v presenetljive rezultate, nalaga današnji čas posebne naloge raznim državam, raznim ustanovam in društvom v teh državah in tudi posameznikom.

Tudi sokolstvo kot ena najvažnejših nacionalnih in telesno vzgojnih organizacij mora v današnjih časih tem razmeram primerno prilagoditi svoje delovanje, ki pa se s takim prilagodenjem nikakor ne more oddaljiti od Tyrševe ideje, saj je naš veliki ustanovitelj predvidel in postavil načela kakor nalašč za današnje čase.

Predvsem je važno, da imamo pred očmi n a g e l razvoj dogodkov v svetu. Razumljivo je, da morajo naglemu razvoju dogodkov slediti tudi pri nas nagla dejanja, in da je razpravljanje o našem bodočem delu zreducirati na minimum. V ostalem je izdelal naš savez vse potrebne učne in delovne načrte in če je kje napaka, da se še vse ne izvaja, je to gotovo pri edinicah, ki še niso začele

s tistim delom v sokolstvu, ki je v današnjih časih najvažnejše, t. j. obrambnost. Ni treba ponavljati, kar smo že sto in stokrat čuli iz ust odločujočih, da mi nočemo ničesar tujega in ne mislimo nikogar napasti, toda pripravljene moramo biti, da branimo to, kar imamo in za tako pripravo mora predvsem sokolstvo kot telesno-vzgojna organizacija pridonesti precejšen del. Vedeti moramo, da se v drugih državah predvojaška vzgoja začne že s sedmim letom. In kaj smo storili letos mi miroljubni Slovani? Hodili smo po zletih, se navduševali in ploskali ob prostih vajah, kar je sicer zelo lepo in hvalevredno, ali pod temnimi oblaki nam mora pogled pasti na zastrto nebo. Nadalje smo plesali in se veselili na veselicah, ki so sledile javnim nastopom. Potrošili smo silne denarje s tem medsebojnim obiskovanjem, poželi le razmeroma majhne uspehe in ... pozabili, da bi te nedeljske popoldneve bolje uporabili s prirejanjem maršev, strelskih vaj, patroliranja itd. Ni moj namen potanko razlagati koristi vseh tistih vaj, ki spadajo v okvir obrambnosti. Omenim naj le, da so iste nujno potrebne za obrambo domovine, obenem pa koristne vsakemu posamezniku, ker si z njimi krepki telo, drugo pa, ker se izvežba, da bo lahko v bodoči eventuelni vojni znal ohraniti svoje življenje in se ne bo kot neizvežban in nedovoljno poučen — v primeri s sovražnikom, ki ima 12 let predvojaške vzgoje — izpostavil smrti.

Na vse to sem mislil, ko sem gledal na nekaterih večjih naših nastopih borbene momente, ki jih je izvedla naša vojska in je pokazala, v katero smer naj gre v teh časih naše delo. Nehote se mora ob takem skupnem nastopu človeku vriniti misel, kako potrebno in kako koristno bi bilo, če bi se čim bolj pomnožilo število tistih vojakov, ki bi imeli dobro sokolsko predvojaško vzgojo. Združiti telesno moč in okretnost, ki jo daje sokolska telovadba s potrebnim vojaškim znanjem in končno dovršiti pri vojakih čisto strokovno in specialno vojaško izobrazbo, bi bila naloga današnjice, ki bi dala najodličnejše borec v fizičnem pogledu, da o moralnem niti ne govorim, kajti vsak dober Sokol je obenem vojak »visokog morala«, kakor mi je nekoč rekel neki častnik.

Čitali smo v »Sokolskem glasniku« objavo našega saveznega načelnika, katero bi moral vsak župni in društveni načelnik imeti vedno pred očmi. Iz nje vidimo kako odlično naš novi savezni načelnik razume situacijo. Sedaj leži vse na nas samih, da se načrti spremene v delo in delo v rezultate. Otresimo se naše slovanske tradicionalne počasnosti, da nas čas ne prehiti, kakor nas je že v zgodovini tolikokrat in kakor je prehitel tudi v novejšem času naše brate. Če smo se odločili, da bomo svoji domovini služili tudi s tem, da gojimo obrambnost, potem bodimo kakor vojaštvo vedno pripravljene, kajti vojaštvo najresneje vadi tudi v mirnem času, ko ni prav nobenih izgledov na vojno. Naj ne bo med nami tako strašan-

sko naivnih bratov, kot sem jih nekaj srečal in ki so mi učeno razlagali, da vojne ne bo in je vsako vežbanje obrambnosti čisto nepotrebno. Vse naše članstvo treba poučiti o potrebi gojenja obrambnosti, vsem treba naliti čistega vina, da se bodo zavedali, da se mir lahko ohrani samo z dobro pripravljenostjo za vojno. Veseljačenje naj se opusti. Zabavne prireditve omejimo samo na najpotrebnejše, v cilju, da se pribavijo najpotrebnejša denarna sredstva. Izstopi naj telovadba združena z obrambnostjo in pa močno prosvetno delo med našim članstvom, ki naj dvigne duh, zaupanje v lastno moč in jugoslovensko idejo.

In še nekaj: Stojimo pred skupščinami, na katerih se bo odločala usoda in datumi javnih nastopov. Zavedajmo se, koliko priprav in koliko časa nam je potrebno za te naše javne nastope. Javni nastopi naj se omeje, ali bolje rečeno, število javnih nastopov naj se v župi omeji. Javni nastop naj ima vsako društvo le vsako 2. ali 3. leto, toda takrat v večjem obsegu in dobro pripravljen ter podprt z obilnim obiskom sosednih društev. Kdor je detajlno predstudiral moralne uspehe društvenih zletov bo uvidel, da moramo upeljati redkejše toda večje zlete. Pa tudi podroben pregled računov nam bo pokazal, da bi nam taka praksa tudi v finančnem pogledu mnogo več dala kot dosedanja, ko vsakoletno prirejanje javnega nastopa zahteva velikih režijskih stroškov, ki zapuščajo le pičle čiste dohodke. Končno še pomislimo na vse tiste najboljše naše brate, ki iz požrtvovalnosti in sokolske discipline romajo na vse te mnogoštevilne javne nastope in potrošijo mnogo denarja, od katerega le mal odstotek ostane v sokolskih blagajnah. Ali se ne bodo nekega dne naveličali žrtvovati toliko za prireditve, ki vendarle niso v današnjih časih v tolikem številu primerne in potrebne, če ne morda kar kvarne. O tem bo treba na skupščinah in zborih načelnikov ter prosvetarjev razpravljati in prinesiti sodobne in koristne zaključke.

S. M.:

Včeraj — danes — jutri

Borba za žensko enakopravnost je vprašanje pretekle in polpretekle dobe. Kje se je ta borba pričela in kdaj so bili vidni njeni prvi uspehi, je predvsem odvisno od kulturne stopnje žene same in naroda, ki mu je pripadala. Čim kulturnejši je bil narod, tem lažji je bil ženi korak iz ozkih prostorov njenega lastnega doma v široko javnost. Redke so bile one, ki so prve zavrgle stoletne tradicije in imele smelost in moč, nastopati tudi v svetu ramo ob rami s svojim moškim tovarišem. Morda iz osebnih ambicij posameznic, morda tudi zato, da ovržejo krivo mnenje o manjvrednosti žene, morda iz

notranjega nagona žene pomagati svojemu bližnjemu, se je nekoč in nekje pojavil problem o enakopravnosti žene z možem.

Nas ne zanimajo mnenja, ki so jih o tem izrekli ob raznih prilikah razni ljudje. Za nas je važno to, da je sokolstvo že ob svoji ustanovitvi priznalo vso enakopravnost svoji članici — Sokolici. S tem, da ji je odprlo vrata v telovadnico ter ji nudilo priliko soodločanja in sodelovanja v organizaciji, ji je pred vsem svetom priznalo, da jo smatra enako svojemu moškemu pripadniku. Da so se sestre kaj kmalu zavedle svoje vrednosti, nam pričajo prvi nastopi ženskih oddelkov, ki jih beležimo kmalu po ustanovitvi Sokola.

Žena Sokolica je dosegla to, za kar so se druge žene že dolgo pred njo potegovale, dosegla je pravico nastopati tudi v javnosti. Tako je bilo in ostalo do nedavnega.

Toda, kar je včeraj še popolnoma odgovarjalo, nam danes ne zadostuje več. Prilike v svetu so se tako zelo izpremenile, da se je z njimi izpremenil tudi položaj žene. Predvsem se je izpremenil še položaj nas Sokolic. Pridobljene pravice zdaleka več ne zadoščajo za doseg ciljev, ki si jih je stavil vsak član Sokola, neglede na spol. Danes nas vodijo dolžnosti, ki smo si jih s prostovoljnim vstopom v organizacijo same nadele.

Telovadnica je in ostane še vedno naše prvo torišče. V njej si krepimo svoje telo, v njej si vzgajamo voljo, v njej se kujejo značaji. V telovadnici se nam nudi prilika vzgajati in delovati v socialnem smislu. Temelji vse vzgoje, ki ima za končen cilj vzgojiti požrtvovalno, idealno jugoslovensko državljanko, se polagajo v telovadnicah. Zato pa sestre, ki ste si v dolgoletnem delu v njih pridobile vse zmožnosti in vrline sokolske vzgojiteljice, ne zapuščajte telovadnic in naše doraščajoče ženske mladine. Ostanite jim še nadalje kakor luč in zgled na naši poštenu sokolski poti.

Ker so današnji časi zahtevali preusmeritev moške telovadbe, je logična potreba, da jo preusmerimo tudi me. Duh obrambe naj preveva vse naše telovadnice. Vežbajmo se telesno, vežbajmo se pa tudi duševno. Naj ne bo opravičen očitek, da so ženski živci slabši od moških.

V narodnih pesmih toliko opevana sestrška milina in ljubezen naj nas vodi pri našem delu tudi v to smer. Veliko nalogo »Kosovske devojke« bomo zmogle pa le tedaj, če bomo za njo strokovno usposobljene. Posečajmo samaritanske tečaje, kjer koli se prirejajo. Ali ni najlepši poklic žene, pomagati trpečemu sočloveku?

Sestre, čaka nas ogromno dela. Poprimimo povsod, kjer čutimo, da smo potrebne. Torišče našega dela je tako vsestransko, da se najde za vsako posamezno primerno opravilo.

Ne zamudimo prilike. Delajmo že danes, da nam jutri ne bo žal.

Preračun se je obnesel

V svojem lanskoletnem članku »Obračun in preračun« sem se v »Župnem vestniku« zavzemal za znižanje števila naših javnih nastopov. Pri tem me je vodila misel, pretirano veliko število javnih nastopov škoduje njihovi kakovosti. Skoraj vse edinice so navezane na pomoč drugih, praktično je pa nemogoče, da bi vsak telovadec sodeloval povsod. Posledica je ta, da so nastopi klaverni že po številu sodelujočih. Poleg tega nam pa ti nastopi nedeljo za nedeljo skozi 3 do 4 mesece v letu pokazujejo vedno en in isti spored, iste proste vaje in iste veletoe na drugo, kakor da bi bilo področje naše telesne vzgoje res tako omejeno. Poglejmo si naše lepake! Vsi so enaki: 1. Povorka (tudi tam, kjer je ta popolnoma nesmiselna). 2. Javni telovadni nastop (šestkrat proste vaje in enkrat orodje; če so na sporedu še igre dece, je to že nekaj posebnega). 3. Prosta zabava (ples, srečolov, jedača in pijača, godba na pihala itd. — kdaj pride čas, ko bomo to nesrečno tretjo točko popolnoma odpravili?).

Morali smo se lotiti odprave teh nedostatkov. Vse naenkrat ni šlo. Zato smo se najprej odločili za poskus znižanja števila javnih nastopov. Za poskusnega kunca smo določili sevniško okrožje.

Uspeh je bil sledeči: Sevniško sokolsko okrožje ima 8 edinic. Letos smo določili samo 4 nastope. Vsak nastop je imel svoje širše obeležje: prvi — dan sokolske pripravljenosti in sokolske mladine, drugi — okrožne tekme dece, tretji — okrožni zlet in zbor sokolskih kolesarjev, četrti — okrožne bojne tekme.

V letu 1938. je imelo okrožje 7 prireditev z udeležbo 1.356 telovadečih ali povprečno 193 telovadečih na en nastop. V letu 1939 smo računali z istim številom nastopajočih pri samih 4 nastopih. Dosegli smo 1.232 ali povprečno 308 telovadečih na vsak nastop, t. j. za 115 ali 60% več. To zboljšanje bi bilo še večje, da ni četrti nastop 3. septembra v Kozjem vsled številnih vpoklicev našega članstva k vojaškim vajam in ker so 3 edinice iz strahu pred »mobilizacijo«, ki je seveda ni bilo nikjer, v celoti ostale doma, izpadel pod pričakovanje. Če ne upoštevamo tega, zaradi izrednih razmer ne preveč uspelega nastopa, dobimo sledečo sliko:

	1938	1939
Število nastopov v sevniškem okrožju	7	3
Število sodelujočih telovadcev in telovadk	1.356	1.104
Povprečno na en nastop	193	368
Izboljšanje v odstotkih	—	90%
Udeležba na najboljšem nastopu	362	507
Udeležba na najslabšem nastopu	125	220

Naše pričakovanje se je uresničilo. Zdaj pojdimo korak naprej, na izboljšanje kakovosti naših javnih nastopov. Naše prireditve naj bodo odraz raznolikosti naše telesne vzgoje, posebno pa naše glavne naloge: vzgoje v obrambenosti!

Ko bomo dosegli to, se pa lotimo naše nesrečne in prav malo sokolske tretje točke.

D. P.:

Poskusna doba in naša zaobljuba

V našem sokolstvu imamo neko posebnost, ki jo druga društva nimajo. To je šestmesečna poskusna doba. Naši činitelji pa se menda niso nikdar mnogo spraševali kakšen pomen in namen ima ta naša sokolska posebnost. Pri nas je tako. Na seji obširno poročilo; ta in ta se je prijavil v članstvo društva. Se vprašamo ne, katera brata sta priporočala novega člana in tudi druge okolnosti nas malo zanimajo. Sprejet! Imamo enega člana več! Matrikar ga vpiše v seznam. Nova tekoča številka. Blagajnik že preračunava koliko članarine mu mora za tekoče leto še zaračunati. Številke, same številke! Potem se nihče več ne zmeni za novega brata. Preteče šest mesecev. Brat matrikar (če je dovolj vesten seveda!), poroča na seji, da je brat ta in ta prestal šestmesečno poskusno dobo in da je »goden« za rednega člana. Sprejeto!

Pride naš sokolski praznik: 1. december. Novi član dobi poziv k prisegi. Pride in se postavi pred prapor. Za bratom starešinom izgovarja: »Zaobljubljam se... Izjavljam, da so mi znani predpisi društvenih pravil in da se hočem brez-pogojno ravnati po njih.«

Koliko neresnice je v teh besedah! Novi član ne ve nič, ne pozna pravil, ne pozna svojih sokolskih dolžnosti.

Kdo je kriv? On? Ne, najmanj on! Krivi smo mi, mi vsi! Kriva sta vidva brata, ki sta podpisala pristopno izjavo, pa nista morda niti vprašala novega člana, kaki nagibi ga vodijo v društvo. Priporočala sta njegov sprejem, pa se nista potrudila, da bi mu predočila prave namene in cilje sokolstva in dolžnosti, ki jih imamo do svojega društva. Krivi ste Vi vsi bratje odborniki, ker ste računali s številkami, niste pa upoštevali kakovosti. In kriv si Ti, brat prosvetar in tudi Ti brat načelnik, ker mu nista pokazala globine sokolske misli in veličine našega pokreta in ker mu nista pokazala poti v telovadnico.

Če hočemo izboljšati kvaliteto našega članstva, moramo upoštevati pravi namen poskusne dobe.

Predvsem je dolžnost bratov, ki priporočajo na pristopnici sprejem, da novega brata uvedejo v poznavanje sokolskih načel in sokolske organizacije. Že ona dva se morata prepričati ali ni mišljene prijavitelja nasprotno naši misli. Če je tako, potem sta dolžna odkloniti podpis na pristopnici. Ni vsak za naše vrste!

Tudi uprava mora ob sprejemanju novega člana proučiti njegovo življenje z etične in idejne plati. Pri sprejemanju članov nas nikdar in nikoli ne bi smela zavesti zgrešena ambicija, da bi imeli čimveč članov, ne glede na njihovo kakovost. Tudi blagajnikovi pogledi niso pri tem merodajni.

Novega člana moramo takoj pritegniti v našo sokolsko sredino. Vstopi naj v telovadnico, zaposli naj se v katerem koli odseku ali četudi to ni mogoče, je treba vendarle skrbeti, da mu bo dana večkrat možnost priti med svoje sokolske brate. V nevezanem, prijateljskem razgovoru naj se pogloblja njegovo sokolsko znanje, naj spozna, da ima sokolstvo svoj strogo odrejeni odnos do vseh vprašanj, ki se pojavljajo v življenju človeške družbe. Kjer je število novega članstva majhno, je mogoče tako brez posebnih tečajev pripraviti nove člane na to, da ne bodo govorili 1. decembra neresnice, ko bodo za bratom starešinom ponavljali besede zaobljube. V društvu, kjer je več novih članov, pa je nujna šola za novo članstvo. Tvoja dolžnost, brat prosvetar je, da tekom novembra, če nisi tega še doslej storil, prirediš šolo za novo članstvo. V dveh večerih opraviš s pomočjo nekaterih bratov najnujnejša predavanja. Pa povabi na te večere tudi stare člane. Ne bo jim škodilo! Tudi oni so še »novi« člani. Vsaj tako trdi sedanji prvi namestnik starešine našega Saveza br. dr. Belajčić. »Novi člani so vsi tisti«, pravi brat Belajčić, »ki niso še sokolsko vzgojeni«. In teh je tudi med starimi, da celo med »zaslužnimi« brati še prav mnogo. Ali ni res tako bratje?

Mirka:

70-letnica

Praški Sokol in tudi Južni Sokol je že praznoval svojo 70-letnico. Spomnimo se na slavnostne dni IX. vsesokolskega zleta v Pragi leta 1932., tudi 100-letnica Tyrševega rojstva in leto kasneje jubilej na našem jugu — veličasten pokrajinski zlet v Ljubljani. Tudi tu nas je bilo mnogo, od severa in od juga so prihiteli k nam, da čestitajo jubilarantu in tako je bila ogromna sokolska družina udeležena na domačem slavlju.

Toda niti ob ustanovitvi Praškega Sokola in tudi ne ob ustanovitvi Južnega Sokola ni posegla žena s svojim sodelovanjem. Motrila je vso aktivnost ob strani, kajti vtesnjene razmere, v katerih je ta-

krat živela žena, ji niso dovoljevale večjega poleta izven svojega, po takratnem družabnem redu odmerjenega kroga. Ko se je z ustanovitvijo sokolstva zasedoval cilj ohranitve in okrepitev naroda v telesno zdravem in čilem, je bil obenem postavljen temelj tudi za vzgojo sokolskega ženstva. Nad vsem tem je načelo »bratstvo, svoboda in enakost« postavilo ženo v enakopravni položaj z možem.

Led je bil prebit, ko je bil na pobudo dr. Miroslava Tyrša ustanovljen leta 1869. — 7 let kasneje po ustanovitvi Praškega Sokola — v okrilju tega matičnega društva, telovadni odsek praških gospa in deklet.

To 70-letnico imamo tedaj v mislih, ki bo sicer šla mimo nas brez vsakih kakršnih koli jubilejnih proslav, vendar pomembna in velika po svoji notranji vrednosti.

Početki ženske telovadbe so bili zaradi raznih predsodkov le v zaprtih prostorih. Toda polagoma so članice s smotrenim in vztrajnim delom plemenito tekmovali s člani in pokazale narodnemu ženstvu edino pravo pot za pozitivno udejstvovanje v okviru sokolskega dela. Pojavili so se oddelki članic, žen. naraščaja in žen. dece na društvenih, kasneje tudi na župnih javnih nastopih. Trije vse-sokolski zleti so šli mimo, ne da bi nastopile članice, šele na četrtem vsesokolskem zletu l. 1901. je nastopilo tudi 867 članic. Ako s tem primerjamo poslednje vsesokolske zlete in tudi druge prilike, ne moremo dovolj oceniti veličine 70-letnega vztrajnega in požrtvovalnega dela za vzgojo sokolstva ženstva.

Ko se spominjamo te obletnice, bi bilo tudi omeniti, da je bil tudi pri »Južnem Sokolu« 8-letni presledek do ustanovitve prvega ženskega odseka, ki je bil ustanovljen leta 1871. pri matičnem društvu v Ljubljani.

Tudi tu so bili početki skromni, a danes zavzema sokolsko ženstvo po svojem številu in po svojem udejstvovanju močan temeljni element in vsi uspehi sokolstva tako na severu, kakor na jugu, so v prvi vrsti pripisati složnemu in uspešnemu delu sokolskega ženstva z moškimi oddelki.

70-letica vzgoje žene v trdem in žilavem sokolskem delu, od skromnih početkov do današnjega samostojnega položaja, nas more le prepričati o pravilnosti in važnosti načela, ki je dovedlo že do mnogih pozitivnih uspehov pri vzgajanju sokolskega ženstva, da je le žena - Sokolica poklicana voditi in vzgajati ženske oddelke v sokolstvu. Vzgoja žene v sokolstvu zavzema neprecenljiv obseg, da daje narodu zdrave in krepke matere in prve sokolske vzgojiteljice deci ob domačem ognjišču. V sokolstvu si žena ojači svoje prirodne lastnosti nesebičnega in požrtvovalnega dela za druge ter je tudi vedno pripravljena za službo narodu in domovini.

Ob vseh teh kratkih ugotovitvah se spomnimo jubilarinje z iskrenimi in sestrskimi čestitkami!

Obrambni duh v našem sokolstvu

Kadar koli govorimo o sokolstvu in okolici oz. o razmerah, v katerih naše sokolstvo živi in dela, ne moremo in ne smemo prezreti velike nevarnosti, ki preti tako naši organizaciji, kakor tudi vsemu našemu narodu s strani tujerodnega elementa v naši domovini, ki ima svoje poreklo in svoja matična tla izven meja naše države. Ta element razvija zaradi idej svojih matičnih tal v naši gostoljubni mladi domovini kar najhujšo propagando, ter predstavlja zaradi svojega agresivnega postopanja zelo veliko zlo za naš narod, a za naše sokolstvo, ki mora čuvati in ohraniti ta narod, važno in odgovornosti polno nalogo narodno brambnega udejstvovanja.

Vse premalo pažnje se je s strani naših činiteljev posvečalo tej nalogi. Naše edinice so kljub formalno obstoječim narodno obrambnim odsekom, te smatrale bolj kot neko nepotrebno nujnost. Šele v poslednjem času poziva savezno vodstvo v okrožnicah in pa v sokolskem časopisju na delo za narodno obrambo. Toda nujno potrebno je, da to delo prav spoznamo in da si razčistimo pojme o pomenu tega dela, o problemih, ki se nam postavljajo in predvsem o načinu tega narodno obrambnega dela (narodno obrambeni rad). Še predno pokažem na same probleme, se mi zdi potrebno nujno povdariti, da je na žalost resnica, da to narodno obrambno delo prav dobro poznajo Slovenci, v manjši meri Hrvati, dočim srbski del našega naroda tem problemom ne posveča tiste pažnje, kot jo isti, ravno zaradi važnosti za vso nadaljno usodo naše domovine, zaslužijo. Temu nedelu in nezanimanju za obrambne probleme pa se mi zdi, da je pri srbskem delu našega naroda krivo dejstvo, ki ga poznam iz svoje dolgoletne izkušnje in katerega ne osporavajo niti vse doslej izišle okrožnice in doslej dana navodila našega saveza, namreč da srbski del našega naroda, pa tudi hrvatski v veliki večini vidi pod naslovom narodno obrambnega dela in udejstvovanja samo ono fizično in duhovno pripravo pripadnikov Sokola v telovadnici in na terenu za tisti dan, ko bi bila naša domovina dejansko ogrožena in bi jo bilo treba z orožjem v roki braniti na okopih.

Medtem pa predstavlja narodno obrambno delo daleko širši delokrog in ima tudi globlje in dalekosežnejše naloge tudi v mirnem času, torej tudi sedaj, ko okoli nas še ne grme topovi in bo obstojalo to delo, četudi ne pride nikoli do konflikta vse dotlej, dokler ne rešimo treh osnovnih vprašanj, ki jih to delo nalaga, namreč:

vprašanje tujerodcev v mejah naše domovine, ki delajo pri nas v agresivnem smislu, pa naj so skupine teh naravne ali umetno ustvarjene,

vprašanje zaščite naših narodnih skupin, ki so prisiljene izven meja naše domovine in

vprašanje zaščite onega našega življa, ki živi zunaj naše domovine, ker se je prostovoljno izselil, ko je šel za kruhom.

Glede prvega vprašanja bi mi mogel kdo oporekati, da ne obstoji za naš večinski narod zaradi neznatnih skupin tujerodcev v mejah naše domovine nikak problem, da nas torej ni treba zanimati delo in nehanje teh, ker imamo oblasti, lastno državno upravo in vojsko.

Toda temu ni tako!

Ko je bilo ustvarjeno uedinjenje in smo pijani veselja in navdušenja samo uživali ono veliko, dolgo željeno in pričakovano svobodo, se izživljali v manifestacijah in prekipevali radosti, smo se otresli tudi vseh skrbi. Nikomur ni padlo na misel, da bi že v tem prvem trenutku uredil vprašanje tujih narodnih otokov, da bi jim sicer dal vse človeka dostojne pravice, ki pripadajo slehernemu kulturnemu bitju, da bi pa istočasno poskrbel na temelju recipročnosti tudi za usodo tistega našega življa, ki ga omenjam zgoraj pod drugim vprašanjem našega obrambnega problema. Predvsem pa bi morali takoj v pričetkih zagotoviti našemu narodu in v svoji lastni državi res vladajoči položaj in onemogočiti tak porast moči in oblasti teh tujerodnih otokov pri nas, kakršno so isti zadobili zaradi naših političnih trgovanj in hazardiranj, tako da je marsikje v naši domovini še danes po več ko dvajsetih letih osvobojenja naš narod v ponižujočem in odvisnem, da celo sramotnem položaju napram istim.

Tujec ima v teh predelih naše domovine v rokah zemljo, tujec je posestnik hiš, tujec gospodar industrijskih podjetij, tujec obrtnik in trgovec, naš narod pa je na takem ozemlju le uradnik, kmet, delavec ali pa najemnik zemlje, ki je tujčeva last, stanovanja, ki mu tujec gospodari, delavec v tujčevih industrijskih obratih ter obrtniških in trgovskih lokalih vedno odvisen od milosti in nemilosti gospodarjeve.

Tako in približno tako stanje vlada po naši Dalmaciji in v Hrvatskem Primorju, na vsej severni meji počenši od Karavank pa v dolgi črti preko Špilja in Lendave še daleč doli v ravnice rodovitne Bačke, Baranje in Banata prav do vrat naše prestolnice, tako stanje vlada tudi na Kočevskem, kjer Slovenci nimajo popolnih svojih pravic niti v šoli, niti v cerkvi, niti v upravi občin in pri drugih javnih korporacijah in ustanovah. Tu še vedno vlada stanje, ki kaže kot da je še vedno tujerodec vladar, naš človek pa da se še ni rešil krute tujčeve pete.

O tem se moremo uveriti, če pregledamo samo par činjenic.

V Dalmaciji ima tujerodna manjšina, ki šteje komaj kakih 6 do 8 tisoč duš vse pravice. Z raznimi pogodbami in konvencijami jim je dovoljeno imeti lastne otroške vrtnice, svoje šole, svoja kulturna in politična društva. Skoro v vseh gospodarskih in industrij-

skih podjetjih je kapital tega tujerodnega elementa odločujoč, odvisnost našega človeka zaposlenega tu, pa popolna.

Ostale tujerodne skupine v naši državi imajo okoli 700 svojih lastnih učiteljev, nebroj lastnih otroških vrtcev, osnovnih šol in učiteljsko šolo za vzgajanje lastnega učiteljskega naraščaja ter celo vrsto prosvetnih, kulturnih, športnih ter drugih javnih, pa tudi tajnih političnih organizacij.

Kaj pa imajo v taki sredini bivajoči Slovenci? Tista narodna veja torej, ki bi morala imeti kot večinski narod vso moč in oblast. Čujte in se zgrozite:

Še danes po več ko dvajsetih letih osvobojenja obstoja šest far, kjer se še ni čula slovenska beseda v cerkvi. V petih občinskih zastopih so vsi občinski odborniki od župana, preko občinskega tajnika, blagajnika in drugih obč. uradnikov ter celo onega, ki vodi tajni mobilizacijski material, izključno tujerodci in mora naš človek govoriti v svoji lastni državi v njih jeziku, če hoče kaj doseči. Še do letos je služboval na neki šoli, katero pohaja poleg 30 tujerodnih tudi 35 naših otrok učitelj, ki je včasih učil kot eksponent tujih obrambnih društev in naša deca ni — odkar obstoja Jugoslavija — slišala v tej šoli domače besede. So kraji, kjer ni bilo še nobene naše narodne prireditve. Da celo tako daleč se spozablja ta tujerodni element, da so bili naši delavci, ki so se, uslužbeni v tujerodčevem podjetju, drznili sodelovati kot igralci pri neki slovenski predstavi, dejansko napadeni in z noži oklani.

Vse te tujerodne skupine pri nas pa imajo sredstva in neštete fonde, ter neprestano ali sami ali potem slamnatih mož kupujejo našo zemljo in posestva, da jo morejo nato prikazovati kot svojo last.

Da pa ne zamre duh v teh skupinah, da ostajajo odporni, jih neprestano bodre in krepe tujci, njih sorodniki po narodnosti iz matičnih držav, od koder leto za letom potujejo po naši domovini kot turisti, v resnici pa so to le propagatorji.

S temi izvajanji se mi je morda posrečilo prikazati okolico, v kakršni mora naše sokolstvo ponekod delati in zaslužiti zaradi položaja, ki ga ima v takem okolju in zaradi nalog, ki se mu stavijo, prav posebno pažnjo.

Zunaj naše domovine se nahajajo velike skupine našega rodu in tu se odpira drugi del našega obrambnega dela, ki pa je po svoji naravi daleko težji.

Ne smemo pozabiti na naše narodne skupine na zapadu in na severu in povsod tam, kjer se iste nahajajo že od pradavnih dni, pa povsod tam, kjer so se nastanile, ko so odšle z matičnih tal v skrbi za svoj življenjski obstoj.

Večini teh narodnih skupin naše krvi so odvzete vse, tudi najosnovnejše človečanske pravice. Toda vse so dokazale, da se zavedajo svojega porekla. Zadošča nam polistati po koledarju teh mesecev, pa najdemo v njih krvave datume, ki so jih okrvavili pri-

padniki našega rodu s svojo krvjo, ko so umirali v veliki ljubezni za svoj rod.

Ta živelj očuvati, temu pomagati, je druga naloga nas vseh v velikem sklopu problemov, ki jih mi zovemo narodno obrambno delo.

Pri vsem tem pa ne pozabimo dejstva, da se moramo mi, ki bi z vso pravico zahtevali pravično ravnanje z našimi povsod tam kjer so, ker so tam že od naseitve, bati, da nam oni, ki zase zahtevajo v naši domovini umetno ustvarjene otoke, ne odvzamejo še kak košček naše svete zemlje, saj za tem teži vse njihovo delo, v tem smislu dela vsa njih propaganda, temu cilju so namenjeni vsi njihovi ogromni napor.

In ko tako razmišljamo o nalogah, ki se nam stavijo v okviru našega obrambnega dela, ne prezrimo činjenice, da so naše narodne skupine izven meja naše domovine še obramben zid nas vseh v svobodni zemlji. Toda koliko časa še. Kajti ne smemo si prikrivati dejstva, da ves ta naš narod umira, sicer počasi a gotovo, ker ga tlači sila, ki ji sam ni kos. Mi Sokoli pa smo poklicani skrbeti za usodo našega naroda in vseh njegovih vej. V okviru narodno obrambnega udejstvovanja moramo skrbeti, da se nam narod ohrani.

Vsa leta osvobojenja smo razsipali tako radodarno bogastvo naše krvi, bogastvo naših polj in gozdov, bogastvo naših dobrav in rudnikov, med tem ko so se naši nasprotniki ves ta čas dobro pripravljali in od nas prejeto pripravili nam v pogubo.

Dobro vemo, da klic po našem morju še ni zamrl, da še ni utihnila zahteva po naših rudnikih in naših plodnih ravninah. Vsem okoli nas se cede sline po bogastvu naše zemlje.

Za dosego ciljev, ki so si jih postavili, so razvili neverjetno propagando. Za njo dajejo letno milijone, pošiljajo hujskače in volune, se poslužujejo tiska, radia in vseh mogočih drugih sredstev, kupujejo zemljo in duše naših ljudi.

Ko sem na ta način prikazal probleme, ki jih na kratko označujemo kot narodno obrambne, kar sicer ni popolnoma točno, a se je ukoreninilo v našem izražanju, potem mislim, da ni več nikogar, ki bi ne bil prepričan o tem, da naše delo, ki skuša tem problemom posvečati vso pažnjo — naše narodno obrambno delo — ne obstoji samo v pripravi naših mišic in duha za oboroženo obrambo v danem trenutku, pač pa da zahteva od nas mnogo večje delavnosti tudi že sedaj, dokler je za to še čas.

Tuji propagandi postavimo nasproti našo, tujemo tisku našo tiskano besedo, tujim lažnim radijskim vestem naša pravilna in resnična poročila. In kar je glavno: ne pustimo propadati naših posestev, dvignimo naš narod socialno, preporedimo ga narodnostno, opozarjajmo na nevarnosti, pobijajmo laži. Pridobivajmo mlačneže, nevedneže in zapeljane poučujmo, našo deželo preporedimo duhovno in prosvetno. Ustanavljajmo knjižnice v vseh ogroženih krajih, postavljajmo sokolske domove kot granitne branike naše prosvete na

deželi in zatočišče naše narodne besede in pesmi. Zbirajmo denarna sredstva z obrambnim sokolskim dinarjem v vsej Jugoslaviji za vse take kraje. Le tako bomo z našim že sedanjim obrambnim delom dosegli, da bo tedaj, ko nas bo domovina poklicala na branik, vstal ves naš narod kot en sam mož v polni zavesti in poučen za kaj gre, v obrambo države močan in nepremagljiv.

Le s takim, že sedanjim delom si moremo zagotoviti zavest, da se bo naša domovina utrdila, da se bo razširila in da bomo mogli nekoč vsi Jugosloveni vzklikniti iz dna duš in prekipavajočih src

Živela velika Jugoslavija!

Sokolski dom v Šoštanju

TEHNIČNI DEL

Nekaj smernic novim vodnikom

Prišel si z redno telovadbo dodeljenega Ti oddelka. V prvi uri preglej vrste, preštej in vpiši po vrsti vse. In kaj sedaj? Določi za ta teden svojega dežurnega, ki naj Ti pripravlja vse potrebno: magnezijo, uredi statistiko, pregleda, ali je v slačilnicah red, skliče

zbor in javi vodniku število navzočih in drugo. Ako imaš prvo uro opravljeno administrativno stran, dodeliš vodnike posameznim vrstam do izbirnih tekem, ko sestaviš vrstni red vrst.

Na vrsto pride pozdravni govor, ki ne sme odpasti, objaviš disciplinski red, dneve telovadbe in določiš zadnji termin sprejemanja novincev (do konca oktobra), da se ti delo potem olajša.

Prični za prvo uro z razgibalnimi vajami, igrami in malo orodja, da se razgibajo. Sedaj ko vidiš, koliko jih imaš, si moraš sestaviti za prihodnje ure načrt telovadbe po nekakem vzorcu, in sicer:

1) Zbor, kratek nagovor, razna navodila, kar imaš predvideno, objasni posameznim vrstam, kar imajo to uro. Nato v mirnem stavu prečitaš kakšne citate Sokolov ali razglašaš posamezne stavke iz organizacije.

2) Razgibalne vaje.

3) Orodna telovadba, pri kateri glej, da pride vsaj na dve vrsti na uro v program obrambnost (streljanje z zračno puško, plinske maske in drugo). V pomoč knjiga, potrebna za strelske odseke in snov za Sokole - rekrute.

4) Redovne vaje vsako uro.

5) Korakanje in petje raznih sokolskih pesmi.

6) Igre.

Kot telovadni učitelj bodi tudi duhovni oče mladini, ki jo vzgajaj o dolžnostih napram sokolstvu, državi in domovini.

Naj bodo te glavne smeri posvečene novim vodnikom z iskreno željo, da bi z uspehom vzgajali našo sokolsko mladež, ki naj hodi po poti naših prednikov in stopa s ponosom naprej za starodavnimi sokolskimi prapori!

OBJAVE

IZ ŽUPNEGA TO

Iz seje župnega strokovnega odbora 14. X. 1939

Sprejeti sklepi:

8. januarja bo celodnevni tečaj (poedino tolmačenje k snovi za izpite vojaških obveznikov za skrajšan rok) za Sokole, ki bodo rekrutirani v letu 1940. ali pa so že bili in še niso bili poklicani k odsluženju kadrskega roka. 15. januarja bodo izpiti za dosego skrajšanega roka in to ves dan.

Društveni poročevalci za obrambnost (strelski referenti) morajo brate že doma pripraviti na te izpite s pomočjo knjige (Snov za Sokole za dosego skrajšanega roka), ki se dobi pri Savezu za

ceno 30 din. To knjigo mora imeti vsako društvo. Ta knjiga je edina podlaga za snov za te izpite. Zadevni izpiti bodo samo enkrat na leto.

Medžupni zlet je določen za sredino junija v Celju pod pogojem, da si ga osvojijo vse župe v dravski banovini.

Po župni skupščini se sestavi medžupni zletni odbor, v katerem bodo zastopani vsi načelniki žup dravske banovine.

Splošne tekme članstva in naraščaja morajo izvesti okrožja. Istotako tekme dece. Snov za tekme članstva in naraščaja razpiše Savez, za deco župno načelništvo. Pri vseh tekmah se doda tekma v streljanju.

Okrožja morajo izvesti do meseca septembra bojne tekme. Snov bo predpisalo župno načelništvo.

Delovni sestanki za predelavo prostih, redovnih in drugih vaj bodo ob nedeljah tako v župi kakor po okrožjih in sicer za članstvo in naraščaj.

Poživeti se morajo po društvih strelski odseki in se mora delo takoj pričeti.

Sklene se predlagati zboru načelnikov in načelnic ter župni skupščini, da se morajo drugo leto društveni nastopi omejiti po zgledu sevniškega okrožja.

V letu 1940. bo sokolska gozdna šola, ki bo združena z župnim prednjaškim tečajem za članstvo in za naraščaj.

Članom in članicam, ki so položili v gozdni šoli župni oziroma društvene prednjaške izpite, se izdajo spričevala s pripombo, da jih društva razdelijo tem prednjakom po svojem preudarku, upoštevajoč pri tem, ali so v sokolskem delu aktivni. Naraščaju pa se izdajo samo potrdila o položenem izpitu, ki jih sprejme dne 1. decembra. Ko bodo prestopili k članstvu, pa bodo prejeli izpričevala pod istimi pogoji, kakor gori omenjeno.

Diplom za letošnje splošne tekme župa zaradi šibkih finančnih sredstev ne more nabaviti. Obvestijo se društva, kateri bratje in sestre pridejo pri podelitvi diplom v poštev in se priporoča društvom, da sama nosijo zadevne stroške, župno načelništvo pa oskrbi diplome. Istotako glede dece.

Zbor društvenih načelnikov in načelnic bo meseca novembra.

*

Izredna skupščina SKJ. V nedeljo, dne 1. oktobra t. l. je bila v Beogradu izredna skupščina našega saveza. Celjsko župo so na skupščini zastopali starešina br. Jože Smertnik, načelnica s. Mirka Gruđnova, župni prosvetar br. Drago Pahor in župni podnačelnik br. France Klun. Na skupščini je bil naš brat starešina izvoljen za tretjega namestnika starešine saveza SKJ. O poteku skupščine in o sprejeti resoluciji je poročalo obširno dnevno časopisje in sokolski tedniki.

Proslava kraljevega rojstnega dne. V dvajsetih društvih naše župe (kje pa so ostala poročila, bratje prosvetarji?) se je udeležilo društvenih proslav rojstnega dne starešine Nj. Vel. kralja Petra II. 2670 naših pripadnikov.

Po Tyrševih stopinjah je bil naslov predavanja, ki ga je imel naš župni prosvetar br. Drago Pahor v ljubljanskem radiu v nacionalni uri v četrtek 26. oktobra.

Današnja številka »Župnega vestnika« objavlja predvsem članke, ki obravnavajo organizacijske zadeve sokolstva. Priporočamo zato vsem sestram in bratom, zlasti vsem sokolskim činiteljem, da proučijo vprašanja, ki jih iznašajo člankarji. Vsi moramo sodelovati in soodločati pri poglobitvi našega dela.

SOKOLSKA PETROVA PETLETNICA

Sokolsko društvo Split si je zastavilo za nalogo SPP zgraditev kopališča. Članstvo je v ta namen zbralo že 100.000 din.

4.000 osebnih zaobljub in še več je bilo sprejetih in podpisanih v mostarski župi.

Sokolski Petrovi petletnici so se v župi Mostar priključile tudi druge nesokolske organizacije. Tako je zadobila naša akcija v tej župi vsenarodni značaj.

»Kar smo obljubili, bomo izvršili!« Župna uprava tuzlanske župe je nekatere šibkejše čete pozvala, da revidirajo in zmanjšajo načrt zaobljube v SPP. Prizadete čete so tako revizijo odklonile in izjavile, da bodo zaobljubo izpolnile do kraja.

61.939 sadnih dreves so posadili v okviru SPP v župi Tuzla, četudi je bilo v načrtu le 19.500 dreves.

81% vseh projektiranih del za SPP je bilo doslej izvedenih v sarajevski župi. Sarajevska župa, iz katere je izšla pobuda za SPP, bo gotovo izvršila vsa zaobljubljena dela.

Kako zbirajo sredstva. V neki južni župi so člani sokolske čete zbrali poljske pridelke, ki jih je četa prodala, da je dobila sredstva za izvrševanje načrta SPP.

Šest mostov je bilo dograjenih v okviru SPP v župi Tuzla. Samo za enega izmed teh mostov so za sam gradbeni material izdali 17.000 dinarjev.

SOKOLSKI TISK

Naš Vestnik

Pod zgornjo rubriko objavljamo stalno poročila o sokolskem periodičnem tisku in sokolskih knjigah. Naj nam bo dovoljeno, da

enkrat spregovorimo na tem mestu tudi o našem listu. »Župni vestnik« bo s prihodnjo številko zaključil deveti letnik. Nastal je v skromnih razmerah in se počasi, a vztrajno razvijal. Vsi, ki so imeli z njim opravka, so ga z ljubeznijo gojili. Hoteli so iz njega napraviti nepogrešljivega prijatelja, ki bo znal najti pot v vsako sokolsko hišo, v roke vsakega zavednega Sokola. Ali je ta namera uspela, prepuščamo sodbo drugim.

Hočemo, da bodi »Župni vestnik« zanimiv, poljudno pisan in privlačen list. V njem naj najde čtiva sokolski prednjak in prosve-tar društva; ostalim činiteljem naj bo vodnik, ki naj jim pomaga, da bodo svoja društva vodili po ravni poti sokolskih načel in vztraj-nosti. Vsem ostalim pripadnikom pa naj bo zvest brat, ki jih obišče na domu, da z njimi prijateljsko pokramlja o idealih, ki so vsem nam, ki pripadamo veliki sokolski družini skupni.

Po teh vidikih je bil v preteklosti urejevan naš vestnik.

Naš vestnik je skušal biti vedno sodoben. V tekočem letniku smo posvetili posebno pažnjo obrambnim problemom, nismo pa tudi zanemarili socialnih vprašanj, ki so del sokolskega programa. Spo-minjali smo se vseh velikih dogodkov v sokolstvu in zgodovini. Tehničnim vprašanjem smo dali mesto, ki jim v sokolskem listu pripada. Vse to smo napravili ob maloštevilni skupini sotrudnikov, ki pa so zvesto stali ves čas ob strani uredniškemu odboru. Ilustra-tivnemu delu je uredništvo posvetilo posebno pažnjo. Če nismo mogli v tem oziru nič več nuditi, je krivo samo pomanjkanje sredstev.

Ko se bližamo koncu 9. leta in pripravljamo izdajanje 10. let-nika, hočemo s pomočjo številnih sokolskih delavcev izvesti akcijo za zvišanje števila naročnikov. Le dobro razširjen list, oprt na široko maso svojih čitateljev more biti urejevan v splošno zado-voljstvo. Zato pojdemo na delo za naš vestnik z geslom: **V desetem letu 1000 naročnikov!**

RAZNO

Končno! Zbor župnih načelnikov, ki je bil ob priliki izredne savezne skupščine v Beogradu, je končno sprejel predloženi načrt za delovni kraj, ki bo oljčno sive barve.

Hitri postopek. V duhu časa in z ozirom na položaj v sokolstvu je savezna izredna skupščina pooblastila savezno starešinstvo, da po naknadnem odobrenju savezne uprave sme izločiti po kratkem postopku vse one, ki so se v prejšnji dobi vrinili v naše vrste, da s svojim nesokolskim in nebratskim postopanjem škodijo interesom našega pokreta.

Na pravi poti. »Sokolska volja« poroča, da bo v letošnji sezoni predvajal sokolski kino v Škofji Loki samo češke, ruske, angleške in francoske filme.